

Îmbunătățirea aplicării dreptului penal european

Curs ERA pentru personalul din instanțe

*Recunoașterea reciprocă II.
Decizia-cadru a Consiliului
2009/829/JAI*

Co-funded by the
Justice Programme
of the European Union

Cuprins:

- *Fișa informativă – Decizia-cadru 2009/829*
- *Obiective*
- *Definiții*
- *Autorități competente*
- *Condițiile de transmitere ale unei hotărâri privind măsurile de supraveghere*
- *Procedura de recunoaștere a unei hotărâri privind măsurile de supraveghere*
- *Temeiuri pentru nerecunoaștere. Adaptarea măsurilor de supraveghere*
- *Legislația aplicabilă și hotărârile ulterioare*
- *Obligațiile impuse autorităților implicate*
- *Consultări și limbile folosite*

Fișa informativă

- Termenul limită pentru transpunerea Deciziei-cadru în legislațiile naționale - **1 decembrie 2012**
- **27 state membre** au transpus-o, iar **Irlanda este în continuare în procesul de transpunere** (la **28.10.2020**)
- Decizia-cadru **permite ca** cetățeanul unui stat membru, suspect sau inculpat în cadrul unui proces penal într-un alt stat membru, să fie supravegheat de autoritățile statului în care își are reședința, pe tot parcursul procesului penal
- Există **riscul unui tratament diferit** între cetățenii statului în care are loc procesul și cei care nu sunt, cei din urmă riscând să rămână în stare de detenție pe parcursul procesului, chiar în cazul în care, în aceleași condiții, cetățeanul statului respectiv nu ar risca acest lucru
- Decizia-cadru **instituie norme** conform cărora un stat membru **recunoaște** hotărârea privind măsurile de supraveghere emisă în alt stat membru ca o alternativă la detenția provizorie, **monitorizează** respectarea obligațiilor impuse unei persoane fizice și **predă** statului emitent persoana care încalcă obligațiile impuse

Obiective

- **asigurarea desfășurării normale a procesului și, în concret, asigurarea participării efective a persoanei la procesul penal;**
- **promovarea folosirii, în măsura oportunității, în cursul procesului penal, a măsurilor neprivative de libertate ca o alternativă la detenția preventivă pentru persoanele care nu are reședința în statul membru în care are loc procesul penal;**
- **creșterea gradului de protecție al persoanelor vătămate și al ordinii publice**
- **monitorizarea libertății de mișcare a inculpaților în scopul înlăturării stării de pericol pentru ordinea publică.**
- **respectarea dreptului la libertate și a prezumția de nevinovăție în Uniunea Europeană, precum și consolidarea cooperării între statele membre în cazul persoanelor cărora li s-au impus anumite obligații, până la pronunțarea hotărârilor judecătorești.**

Definiții – articolul 4 din Decizia-cadru

- ‘**Hotărârea privind măsurile de supraveghere**’ – o hotărâre executorie luată în cursul procesului penal de o autoritate competentă a statului emitent în conformitate cu legislația sa națională, prin care se impun una sau mai multe obligații unei persoane fizice, ca o alternativă la detenția preventivă.
- ‘**Măsurile de supraveghere**’ – obligațiile impuse unei persoane fizice, în conformitate cu legislația națională a statului emitent
- ‘**Statul emitent**’ – statul membru care a pronunțat hotărârea privind măsurile de supraveghere
- ‘**Statul executant**’ – statul membru în care sunt monitorizate măsurile de supraveghere judiciară

Autoritățile competente

- Fiecare stat membru va informa Secretariatul General al Consiliului despre **autoritatea sau autoritățile judiciare competente**, desemnate în conformitate cu legislația sa națională, să dispună conform dispozițiilor Deciziei-cadru în cazul în care statul membru este stat emitent sau stat executant (art. 6 alin. 1)
- Statul membru trebuie să desemneze **autoritățile extrajudiciare** ca autorități competente pentru luarea unei decizii în conformitate cu dispozițiile Deciziei-cadru, cu condiția ca aceste autorități să aibă competență materială în luarea unor decizii similare, în conformitate cu legislația națională (art. 6 alin. 2). **Cu toate acestea**, hotărârile prevăzute în art. 18 alin. 1 lit. c vor fi pronunțate **de un organ judiciar competent**
- Fiecare stat membru trebuie să desemneze **o autoritate centrală** sau, în cazul în care sistemul de drept permite, **mai multe autorități centrale care să coordoneze** autoritățile competente (art. 7 alin. 1)

Condițiile de transmitere ale unei hotărâri privind măsurile de supraveghere

- ✓ Inculpatul are **in mod legal domiciliul sau reședința într-un alt stat membru** și își exprimă **consimțământul să se întoarcă în respectivul stat membru** (art. 9 alin. 1)
- ✓ *Excepție.* – La cererea inculpatului, statul membru emitent poate să comunice hotărârea privind măsurile de supraveghere autorității competente **din alt stat membru decât cel în care inculpatul își are domiciliul sau reședința**, cu condiția ca **autoritatea competentă în cauză să fi acceptat comunicarea** (art. 9 alin. 2)
- ✓ **Acordul inculpatului este obligatoriu în toate cazurile**
- ✓ Pentru alin. 2 acordul statului executant va fi obținut **anterior momentului formulării cererii de către inculpat**
- ✓ Statele membre vor stabili **condițiile în care** autoritățile naționale competente își vor manifesta acordul cu privire la transmiterea hotărârii privind măsurile de supraveghere în cazurile prevăzute **la alin. 2.**
- ✓ Secretariatul General va pune la dispoziția statelor membre și a Comisiei informațiile primite – accesați link-ul de mai jos pentru consultarea informațiilor privind art. 9 alin. 2-4 din Decizia-cadru:
<https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libdocumentproperties/EN/3189>

Procedura de recunoaștere a unei hotărâri privind măsurile de supraveghere și termenele limită

- ✓ Autoritatea emitentă competentă dintr-un stat membru **transmite** hotărârea privind măsurile de supraveghere autorității competente din statul executant, la care atașează **Certificatul** prevăzut în Anexa I și **rămâne competentă** în privința monitorizării respectării obligațiilor impuse până la comunicare hotărârii autorității executante competente
- ✓ Autoritatea competentă executantă va pronunța o hotărâre **în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 20 de zile lucrătoare** de la data primirii hotărârii privind măsurile de supraveghere și a certificatului
- ✓ **În cazuri excepționale**, când autoritatea competentă executantă nu poate respecta termenul limită fixat, **va informa de îndată** autoritatea competentă din statul emitent, prin orice mijloace, despre motivele întârzierii și va indica perioada de timp necesară pentru pronunțarea unei hotărâri finale
- ✓ Autoritatea competentă **poate amâna** recunoașterea hotărârii privind măsurile de supraveghere în situația în care **certificatul** prevăzut în art. 10 este **incomplet** sau, **în mod evident nu corespunde hotărârii privind măsurile de supraveghere**, până la completarea sau corectarea hotărârii.

Temeiuri pentru nerecunoaștere. Adaptarea măsurilor de supraveghere

- ✓ Temeiurile pentru nerecunoaștere sunt prevăzute **în mod expres și limitativ în articolul 15 lit. a)-h) din Decizia-cadru**
- ✓ În situația în care **natura măsurilor de supraveghere** este incompatibilă cu legislația statului executant, autoritatea competentă din statul membru **poate să le adapteze** măsurilor de supraveghere aplicabile, în conformitate cu legislația națională a statului executant, infracțiunilor similare. Măsurile de supraveghere **vor corespunde cât mai mult posibil celor impuse în statul emitent**
- ✓ Măsurile de supraveghere adaptate/modificate **nu vor fi mai dure** decât cele impuse inițial

Legislația aplicabilă și hotărârile ulterioare

- ✓ După pronunțarea hotărârii de recunoaștere, monitorizarea respectării măsurilor de supraveghere impuse **va fi guvernată de legislația statului executant** (art. 16 Decizia-cadru)
- ✓ Cu toate acestea, **autoritatea competentă din statul executant** va avea competența în privința hotărârilor ulterioare ce vor viza măsurile de supraveghere. Asemenea hotărâri sunt, în special:
 - (a) prelungirea, verificarea și revocarea hotărârii privind măsurile de supraveghere;
 - (b) modificarea măsurilor de supraveghere;
 - (c) emiterea unui mandat de arestare sau sau a oricărei alte hotărâri executorii cu aceleași efecte.

Obligațiile impuse autorităților implicate

- ✓ Autoritatea competentă din statul executant poate solicita autorității competente din statul emitent informații cu privire la necesitatea menținerii **măsurilor de supraveghere în fiecare caz concret**
- ✓ **Înainte** expirării duratei prevăzută în art. 10 alin. 5, autoritatea competentă din statul emitent, din oficiu sau la solicitarea autorității competente din statul executant, pentru ce perioadă, dacă este cazul, vor fi menținute/prelungite obligațiile impuse
- ✓ Autoritatea competentă a statului executant **va comunica de îndată** autorității competente a statului emitent despre **orice încălcare a măsurilor de supraveghere**, sau despre **orice alt aspect** care ar putea determina pronunțarea unei hotărâri ulterioare prevăzute în art. 18 alin. 1. Comunicarea va fi făcută prin intermediul formularului prevăzut în Anexa II
- ✓ Autoritatea competentă din statul executant va informa, fără întârziere, autoritatea competentă din statul emitent, prin orice mijloace în măsură să producă un document scris, despre **situațiile prevăzute în art. 20 alin. 2 din Decizia-cadru**

Consultări (art. 22) și limbile folosite (art. 24)

- ✓ Autoritățile competente, atât ale statului emitent, cât și cele ale statului executant **se vor consulta:**
 - (a) *în cursul procedurii de emitere, sau, cel mai târziu, înaintea comunicării hotărârii privind măsurile de supraveghere împreună cu certificatul prevăzut la art. 10;*
 - (b) *pentru a asigura eficiența monitorizării măsurilor de supraveghere impuse;*
 - (c) *în situația în care persoana supravegheată încalcă, în mod grav, măsurile de supraveghere impuse.*

- ✓ Certificatele **vor fi traduse** în limba oficială sau în una dintre limbile oficiale ale statului executant. Orice stat membru are posibilitatea, fie la data adoptării Deciziei-cadru, fie la o dată ulterioară, de a depune o declarație la Secretariatul General al Consiliului prin care să-și manifeste acceptul de a primi traduceri în una sau mai multe dintre limbile oficiale ale Instituțiilor Uniunii Europene.